

Szanowni Państwo, drodzy Czytelnicy,

Oddaję w Państwa ręce 31. numer Kwartalnika „Niepełnosprawność – zagadnienia, problemy, rozwiązania”. Jest to wydanie specjalne, ponieważ w całości przeznaczone na publikację nagrodzonych prac w XV. edycji ogólnopolskiego konkursu na najlepsze prace magisterskie i doktorskie poświęcone problematyce niepełnosprawności „Otwarte drzwi”. Ideą organizowanego już od 16. lat konkursu „Otwarte drzwi” jest zwiększanie zainteresowania problematyką niepełnosprawności wśród osób kończących studia wyższe, próba zmiany sposobu postrzegania niepełnosprawności, a także – co najistotniejsze – wyznaczenie kierunków działań na rzecz środowiska osób niepełnosprawnych. Głównym zadaniem konkursu jest promowanie nowatorskich, ciekawych i godnych wdrażania rozwiązań służących szeroko pojętej rehabilitacji i integracji społecznej.

Ludzie nauki pod koniec XXI wieku w większym stopniu niż w okresach wcześniejszych skupiają swoje predylekcje do danego obszaru wiedzy, uwzględniając zmienne paradygmaty, charakterystyczne cele działań w realizacji swych badań osadzonych w specyfice dla danego obszaru kulturowego. Zauważyć można również ogromny postęp w obserwacji wszystkich zagadnień związanych z niepełnosprawnością. Kolejne pokolenia młodych naukowców, eksplorując to zagadnienie, łamie stereotypy, identyfikuje bariery, porusza tematy dotychczas marginalizowane, a czasami uważane wręcz za tematy tabu. Jako przykład przywołać można badania, gdzie grupą badawczą są osoby z głęboką niepełnosprawnością intelektualną, przed laty pomijane i marginalizowane, zaś działania badawcze uważane były za instrumentalizm badawczy, szczególnie w kategorii społecznej.

W celu osiągnięcia pełnej inkluzji społecznej osób niepełnosprawnych należy jak najmocniej wspierać badaczy nad pogłębianiem wszelkich zagadnień w tym obszarze. Warto tym samym zachęcać młodych naukowców do podejmowania tego wyzwania i stawiania śmiałych hipotez w obszarach badawczych. Już Ptolemeusz, dokonując porównań w Almageście równoważnych empirycznie hipotez, dotyczących pozornego ruchu Słońca, a mianowicie hipotezy epicyklów i kół ekscentrycznych, stwierdza: *„trzeba się starać w miarę możliwości dobierać dla ruchów niebieskich jak najprostsze hipotezy, jeśli to jednak nie może się udać, to trzeba przejść do innych hipotez, które to umożliwią”*. Tak więc, skoro starożytni dowiedli, że przyjęcie kryterium empirycznego w ocenie naukowych teorii jest niewystarczalne, tym samym nasze społeczeństwo żyjące w epoce antropocenu jest niejako „skazane” na eksplorację zjawiska niepełnosprawności w jak najszerszym wymiarze. Pamiętajmy również, że rozwój badań nad niepełnosprawnością to realizacja zapisów Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, ponieważ dzięki nim możemy lepiej identyfikować bariery wynikające z postaw i środowiska, które utrudniają pełny udział w życiu społecznym na równi z innymi osobami.

Dlatego przy okazji publikacji tego specjalnego wydania naszego czasopisma zachęcam całe środowisko akademickie do pogłębiania badań nad zjawiskiem niepełnosprawności jako zjawiskiem społecznym, kulturowym i politycznym, występującym

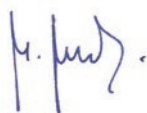
---

w codziennych interakcjach i praktykach społecznych. Warto bowiem pogłębiać badania dotyczące niepełnosprawności i pracować nad rozwojem modeli teoretycznych, badawczych, edukacyjnych i orzeczniczych, niezbędnych do niwelowania barier prawnych, fizycznych, politycznych i dyskryminujących postaw, które wykluczają osoby niepełnosprawne z naszego społeczeństwa. W związku z powyższym badania nad niepełnosprawnością przynoszą wiele korzyści zarówno samym osobom niepełnosprawnym, jak i całemu społeczeństwu poprzez uczestnictwo i obecność osób niepełnosprawnych w naszych przedszkolach, szkołach, uczelniach, miejscach pracy i codziennym życiu.

Mam wielką nadzieję, że ubiegłoroczni laureaci naszego konkursu nie przestaną w przyszłości zgłębiać swej wiedzy w obszarze niepełnosprawności oraz zaszczepią swą pasję wśród koleżanek i kolegów z rodzimych ośrodków akademickich.

Z życzeniami ciekawej lektury

Marlena Małag



Prezes Zarządu PFRON

Przewodnicząca Międzynarodowej Rady Programowej